

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 542 **din 07.09.2022**

Dosar nr.: 388/2022

Petiția nr.: 4145/14.06.2022

Petentă: Asociația Civică pentru Demnitate în Europa

Reclamată: U.A.T. comuna Satu Mare, județ Harghita

Obiect: publicarea unor informații de interes public exclusiv în limba maghiară

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Asociația Civică pentru Demnitate în Europa – str. Principală nr. 7, sat Vâlcele, comuna Vâlcele, județ Covasna

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

U.A.T. comuna Satu Mare județ Harghita

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 4145/23.06.2022 și 4393/23.06.2022 a citat părțile.

4. Prin intermediul aceluiași adrese, petentului i s-a solicitat să depună documentele care să dovedească interesul în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și calitatea de reprezentant.

5. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

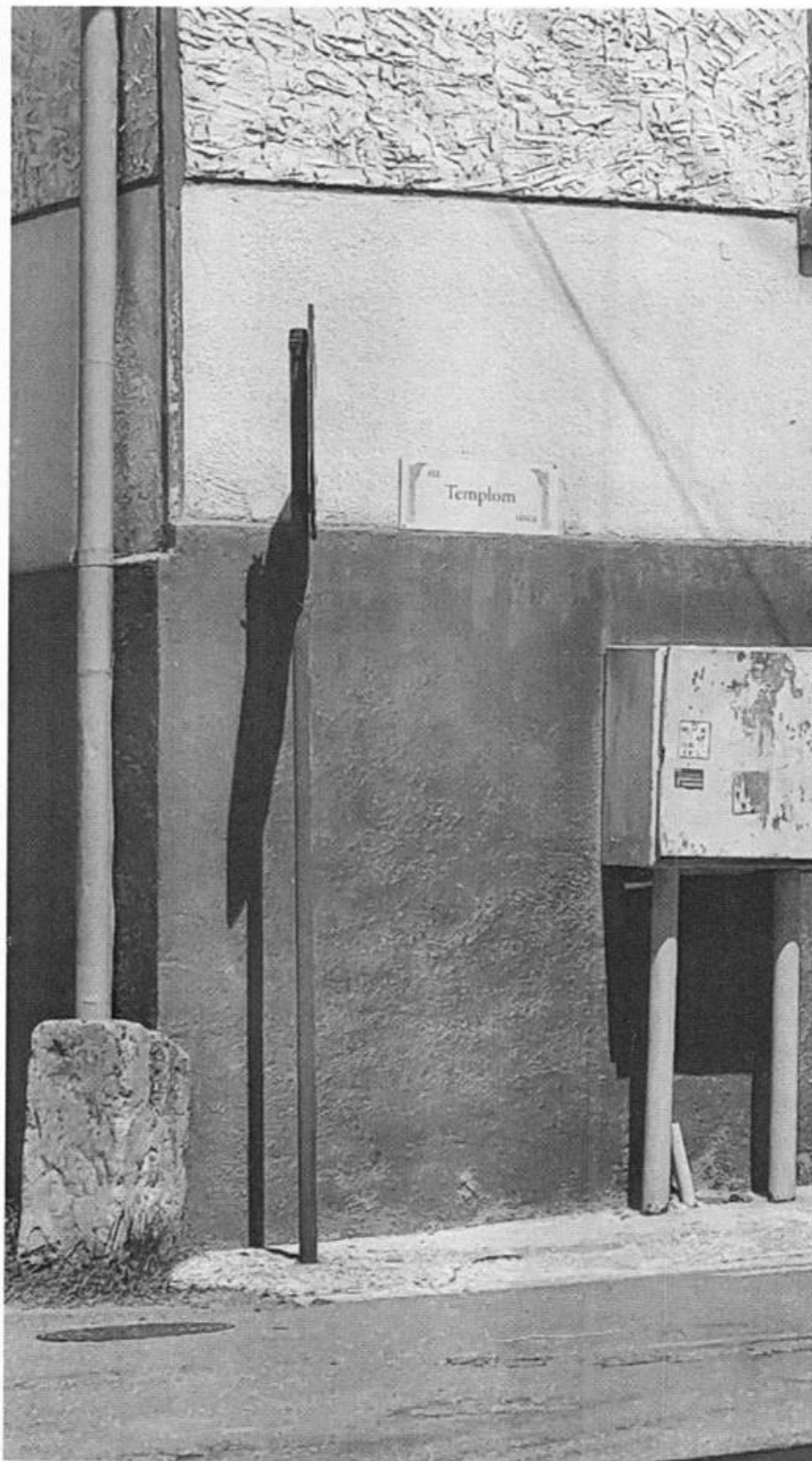
Susținerile petentei

6. Petenta înaintează petiția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru a reclama faptul că plăcuțele cu denumirile străzilor din localitatea Satu Mare, județul Harghita, sunt inscripționate exclusiv în limba maghiară. Pentru probarea celor sesizate, asociația petentă a anexat petiției o serie de fotografii.

7. Petenta precizează că plăcuțele sunt amplasate de autoritatea locală reclamată și sunt vizibile pe domeniul public. Reclamata susține că amplasarea plăcuțelor s-a făcut în baza Hotărârii Consiliului Local Satu Mare nr. 15/2018 privind aprobarea nomenclatorului stradal al comunei Satu Mare din care reiese că denumirile străzilor au

fost maghiarizate. Astfel, reclamata subliniază faptul că redactarea exclusiv în limba maghiară a plăcuțelor cu denumirea străzilor, informații de interes public, constituie o discriminare la adresa cetățenilor români, necunoscători ai limbii maghiare.

Sușinerile reclamatei

8. Reclamata, prin notele scrise depuse la dosar, susține că cele sesizate de asociația petentă nu reprezintă discriminare, arătând că pe plăcuțele inscripționate cu denumirile străzilor apare bilingv abrevierea str. în partea de sus stânga (în limba română) și în partea de jos dreapta este trecută inscripția „utca” (echivalentul străzii în limba maghiară). În mijlocul plăcuței este trecută denumirea străzii în limba maghiară.

9. Reclamata susține că denumirea străzilor nu poate fi tradusă în limba română întrucât acestea reprezintă numele personalităților, locurilor sau datelor unor evenimente particulare, de notorietate locală sau mai largă, cele mai multe dintre străzile din localitate constând în mare parte în nume de familii ungurești care au locuit în sat. În trecut, în localitățile străvechi, precum și în Satu-Mare, denumirile străzilor proveneau cel mai adesea din numele familiilor care locuiau în strada respectivă, timp de mai multe generații. Prin urmare, cele mai multe denumiri stradale din comuna Satu-Mare reprezintă nume de familii străvechi și, ca atare, nu pot fi traduse. În acest sens, reclama exemplifică: str.Pálffy, Macskâsi, Peter, Dâvid, Csergokert, Kosa, Birokert, Uonka, Márton, Simok, Orotvâny, Szekely, Gâbor, Lukács, etc.

10. Reclamata precizează că aceste denumiri provin din trecut și s-au păstrat în forma lor originală, reprezentând o tradiție sau o cutumă locală cu care locuitorii sunt obișnuiți. Reclamata anexează câteva extrase vechi din Registrul Agricol pentru a sublinia faptul că nu se cunoaște cu exactitate anul înființării localității, comuna Satu-Mare fiind prima dată menționată într-un document oficial încă în anul 1556, când era deja o localitate cunoscută și semnificativă în raionul (scaunul) Odorhei din Transilvania. Din punct de vedere demografic, locuitorii satului erau și sunt de etnie maghiară.

11. Reclamata mai arată că, în conformitate cu recensământului efectuat în anul 2011, populația comunei Satu Mare s-a ridicat la 1.995 de locuitori, în creștere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră doar 1.962 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt maghiari, reprezentând 97,44% din populație. Pentru restul de 2,26%, apartenența etnică nu este cunoscută și reclamata susține că, până în prezent, niciun locuitor al comunei nu s-a plâns că nu ar înțelege denumirea străzilor.

12. Reclamata precizează că, prin Hotărârea nr. 15/2018 prin care s-a aprobat Nomenclatorul stradal al comunei Satu-Mare, nu s-au inventat denumiri stradale noi, ci s-a păstrat această tradiție, iar denumirea celor mai multor străzi a rămas neschimbată. Această hotărâre a fost în mod legal adoptată, a primit avizul de legalitate de la Prefect, și este în vigoare. Reclamata explică faptul că plăcuțele stradale nu sunt altceva decât repere de spațiu, cu ajutorul cărora persoanele se pot orienta într-o localitate, indiferent de denumirea unei străzi și de limba în care această denumire este redactată. Reclamata susține că având în vedere că în România există regiuni în care locuitorii sunt în mare majoritate de etnie maghiară, există și „locuri” sau „străzi” cu denumiri în limba maghiară, iar acest lucru nu reprezintă discriminare.

IV. Motivele de fapt și de drept:

Cadrul legal aplicabil

Constituția României – Articolul 16 (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.

Codul administrativ – Legea 54/2019

Articolul 195 Limba oficială și folosirea limbii minorităților naționale:

(1) În raporturile dintre cetățeni și autoritățile administrației publice locale se folosește limba română.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, stabilit la ultimul recensământ, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate acestora, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba minorității naționale respective și primesc răspunsul atât în limba română, cât și în limba minorității naționale respective.

(3) În scopul exercitării dreptului prevăzut la alin. (2), autoritățile publice și entitățile prevăzute la art. 94 au obligația să pună la dispoziția cetățenilor aparținând unei minorități naționale formulare și texte administrative de uz curent în format bilingv, respectiv în limba română și în limba minorității naționale.

(4) Lista formularelor și a tipurilor de texte administrative de uz curent, care se utilizează conform alin. (3), se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Departamentului pentru Relații Interetnice elaborată în colaborare cu Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, cu avizul ministerelor cu atribuții în domeniul administrației publice, finanțe publice și afaceri interne.

(5) În condițiile prevăzute la alin. (2), în posturile care au atribuții privind relații cu publicul sunt încadrate și persoane care cunosc limba minorității naționale respective.

(6) Autoritățile administrației publice locale asigură inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public atât în limba română, cât și în limba minorității naționale respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).

(7) Actele oficiale se întocmesc în mod obligatoriu în limba română, sub sancțiunea nulității.

13. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare, fiind reclamată inscripționarea plăcuțelor cu denumirile străzilor exclusiv în limba maghiară.

14. Colegiul director a analizat petiția, urmărind elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

15. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2 alin (1) prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin

discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

16. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoge sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin(1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

17. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin(1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin(1) deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin (1), și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit din cauză apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

18. Potrivit art. 10 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (...) h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

19. Colegiul director ia act de susținerile părților, de punctele de vedere exprimate de acestea raportat la obiectul petiției în sensul că petenta reclamă existența denumirilor străzilor din localitatea Satu-Mare din județul Harghita, informații de interes public, doar în limba maghiară, neexistând traducerea și în limba română.

20.Reclamata susține că denumirile străzilor sunt traduse în parte, fiind asigurată traducerea doar substantivului „stradă” întrucât denumirile acestora nu pot fi traduse în limba română deoarece acestea sunt nume proprii.

21.Colegiul director, din probele depuse la dosar, constată că anumite străzi au corespondent și în limba română exemplificând Templom”, Birókert”, „Kósa”.

22.Colegiul director reține că în cazul semnalat de asociația petentă sunt incidente prevederile art. 2 alin (1) și art. 10 lit. h, din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată, lipsa asigurării bilingvă a traducerii străzilor, acolo unde există corespondent, reprezentând informații de interes public. Colegiul director dispune sancționarea cu avertisment a reclamatei și recomandă ca pe viitor să asigure principiul egalității de tratament, în sensul asigurării bilingve a denumirilor străzilor, acolo unde există corespondent în limba română.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE

1. Constatarea săvârșirii de către partea reclamată, respectiv Unitatea Administrativ Teritorială Satu - Mare, Județul Harghita, prin primar în funcție, a unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin (1) și art. 10 lit. h), din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea cu avertisment a Unității Administrative Teritoriale Satu - Mare, Județul Harghita, prin Primar în funcție;
3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

Babuș Radu – Membru

DIACONU Adrian - Membru
GRAMA Horia – Membru

MOȚA Maria – Membru

ACF

Redactată și motivată: M.L., A.B.,

Data redactării: 13.09.2022

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

